

С.М.Блажко.

БЛАЖКО Сяргей Мікалаевіч. Расійскі і савецкі астраном, стваральнік навуковай школы па даследаванні пераменных зорак. Член-карэспандэнт АН СССР (1929). Член міжнароднага астранамічнага саюза і шэрагу навуковых таварыстваў. Заслужаны дзеяч навукі РСФСР (1934). Нарадзіўся 17.11.1870 г. ў Хоцімску. Скончыў Маскоўскі універсітэт (1892), у астранамічнай абсерваторыі якога працаваў з 1894 г. (у 1920—31 яе дырэктар). З 1896 г. выкладаў у Маскоўскім універсітэце (з 1918 прафесар, у 1931—53 загадчык кафедры), у 1900—18 гг. выкладаў на Вышэйшых жаночых курсах. Навуковыя працы па астрафатаметрыі, практычнай астраноміі, гісторыі астраноміі. У 1895 г. распачаў фатаграфаванне зорнага неба на шырокавугольным астрографе, што дало пачатак сістэматычнаму даследаванню пераменных зорак у Расіі. Больш за 40 гадоў назіраў і даследаваў больш як 200 пераменных зорак розных тыпаў. Першым знайшоў у некаторых кароткаперыядных цэфеід пераменнасць перыяду і формы крывой бляску (эфект Блажко; 1907). З дапамогай зоркавага спектрографа ўласнай канструкцыі атрымаў першыя фатаграфіі спектраў метэораў (1904, 1907), упершыню ў Расіі даследаваў вышыні згарання метэораў і іх спектры. Даў першую поўную тэорыю зацменна-падвойных зорак (1911). Прапанаваў новы метады выяўлення малых планет (1919), які атрымаў шырокае распаўсюджанне. Сканструяваў спецыяльны зоркавы спектрограф, блінк-мікраскоп, прыстасаванні ў мерыдыяльных інструментах для аслаблення бляску пры назіраннях праходжанняў зорак, спецыяльную лупу для адлічвання раздзеленых кругоў і інш. Аўтар трох фундаментальных універсітэцкіх падручнікаў па астраноміі. Яго імем названы малая планета і кратэр на адваротным баку Месяца. Дзяржаўная прэмія СССР 1952 г. Памёр 11.2.1956.